

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z  
WIEDZY O KULTURZE  
W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM I TECHNIKUM**

1. *Przedmiotowy system oceniania z wiedzy o kulturze w Powiatowym Centrum Edukacji i Kompetencji Zawodowych w Szczucinie.*
2. *Program nauczania Iwony Morawskiej i Wacława Panka został przygotowany i dostosowany do nowej podstawy programowej, obowiązującej od 2012 r.*
3. *Autor i tytuł podręcznika: Wacław Panek: „Wiedza o kulturze” - podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych.*
4. *Poziom nauczania podstawowy.*
5. *Wydawnictwo Polskie w Wołominie.*

### **1. Cele ogólne oceniania:**

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

### **2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**

#### **2.1 Zasady obowiązujące w ocenianiu:**

- a) Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- b) Prace klasowe, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- c) Prace klasowe są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone są powtórzeniem (w przypadku więcej niż jednej godziny tygodniowo), podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
- d) Krótkie sprawdziany (kartkówki) nie muszą być zapowiadane i nie mogą być poprawiane.
- e) Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu 2 tygodni.
- f) Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany przez 3 dni.

g) Uczeń ma prawo 1 raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Przez nieprzygotowanie rozumie się: brak zeszytu, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.

h) Po wykorzystaniu limitu określonego w punkcie (g) uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.

i) Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec I okresu musi zaliczyć ten semestr w terminie uzgodnionym z nauczycielem w przeciwnym razie otrzymuje ocenę niedostateczną na koniec roku szkolnego.

## **2.2 Elementy wchodzące w zakres oceny:**

Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

- a) wiadomości – uczeń wie i rozumie;
- b) umiejętności – uczeń potrafi;

## **2.3 Narzędzia kontroli:**

- pisemne prace kontrolne lub testy – przeprowadzone po zakończeniu każdego działu lub kilku działów, zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne. Nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią,
- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji,
- zaangażowanie ucznia, wiedza merytoryczna, skuteczność komunikacji oraz umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi, ćwiczenia dodatkowe, korzystanie z różnych źródeł historycznych, udział w konkursach;
- prace domowe - wiedza merytoryczna;
- prace długoterminowe - np. projekt, portfolio, referat, prezentacja;

- formy pracy twórczej na lekcji – prace grupowe, prezentacje nowych rozwiązań problemów stawianych przez nauczyciela lub innych uczniów – oceniane każdorazowo przez nauczyciela;
- formy pracy twórczej w domu – prace dodatkowe, referaty przygotowywane w domu i wygłaszane na lekcji lub sprawdzane przez nauczyciela;
- udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;
- postawy ucznia w procesie edukacyjnym.

**2.4 Oceny bieżące ustala się wg następującej skali :**

- celujący 6
- bardzo dobry 5 (5±)
- dobry 4 (4±)
- dostateczny 3 (3±)
- dopuszczający 2 (2±)
- niedostateczny 1

**2.5 Sumę punktów uzyskanych podczas pisania prac kontrolnych, pisemnych przelicza się na oceny wg następującej skali :**

- celujący 100%
- bardzo dobry 95%
- dobry 75%
- dostateczny 50%
- dopuszczający 30%

**2.6 Sposoby informowania uczniów:**

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO,
- wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom

- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria,
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

#### 2.7 Sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):

- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań,
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka,
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą **PSO**

#### 2.8 Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:

- ocenianie semestralne i roczne powinno być dokonane na podstawie przynajmniej 3 ocen cząstkowych zgodnie z **PSO**
- ocena semestralna i roczna **nie jest** średnią arytmetyczną ocen cząstkowych,

- oceny uczniów uczestniczących w konkursach i olimpiadach historycznych; którzy przejdą pozytywnie etap 1, mają ocenę o stopień wyższą

#### 2.9 Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela bezpośrednio przed wystawieniem oceny okresowej lub rocznej,
- w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony ze sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej,
- uczniowie mogą uzupełniać braki z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem,
- uczniowie mogą być nieprzygotowani raz w okresie
- obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego

## 2.10 Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

### **Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach artystycznych i olimpiadach znacznie wyższego niż szkolny;
- udziela się artystycznie na forum szkoły i lokalnego środowiska.

### **Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- samodzielnie wykonuje zadania o dużym stopniu trudności;
- samodzielnie ocenia, analizuje i interpretuje dzieła sztuki;
- udziela się artystycznie.

### **Dobłą ocenę otrzymuje uczeń, który:**

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności,
- samodzielnie analizuje dzieła sztuki.

### **Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności,
- korzysta z pomocą nauczyciela ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela analizuje dzieła sztuki.

## **Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w liceum ogólnokształcącym i technikum.**

### **Wymagania edukacyjne z języka polskiego**

#### **Ucznia obowiązuje:**

- Opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym
- Znajomość zagadnień historycznoliterackich oraz problemów związanych z omawianymi tekstami literackimi; mogą one być opracowane przez ucznia na różnym poziomie odpowiadającym określonej ocenie
- Znajomość pojęć z zakresu teorii literatury, filozofii, sztuki, pomocnych przy interpretacji tekstów literackich
- Znajomość lektur przewidzianych programem

#### **Ocenie podlega:**

- Wiedza merytoryczna (przede wszystkim wiadomości wynikające ze znajomości lektur, a także znajomość pojęć i definicji z historii i filozofii, teorii literatury oraz nauki o języku)
- Umiejętności, np. interpretacji i analizy językowej tekstów, czytania ze zrozumieniem, pisanie tekstu własnego
- Aktywność ucznia
- Wykonanie zadań, także zadań dodatkowych
- Udział w konkursach polonistycznych

#### **Wiadomości i umiejętności ucznia sprawdzane są za pomocą:**

- Testów i sprawdzianów ze wskazanego zakresu materiału zapowiedzianego tydzień wcześniej
- Testów czytania ze zrozumieniem (nie muszą być zapowiedziane)
- Dłuższych pisemnych prac (klasowych i domowych). Prace klasowe są zapowiedziane tydzień wcześniej
- Kartkówek sprawdzających znajomość materiału bieżącego, czy znajomość lektury (czas trwania nie powinien przekraczać 20 min.)
- Wypowiedzi ustnych z bieżącego materiału ( do dwóch ostatnich lektur lub min. pięciu tematów)
- Projektów, prezentacji i referatów przygotowanych samodzielnie przez ucznia lub w grupie

- Wypowiedzi ustnych i ćwiczeń dotyczących omawianego tematu oraz zaangażowanie ucznia
- Udział w dyskusji
- Wartość prowadzonych notatek

**Kryteria oceniania dłuższych tekstów własnych według kryterium punktowania matury, tj.:**

- A- Sformułowanie stanowiska wobec problemu 0-3-6 pkt - oceniana jest adekwatność sformułowanego stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu
- B- Uzasadnienie stanowiska 0-4-8-12-18 pkt - uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione oceniane jest na 18 pkt, trafne i szerokie, ale nie pogłębione – na 12 pkt, trafne, ale wąskie – na 8 pkt, częściowe – na 4 pkt, brak uzasadnienia -0 pkt
- C- Poprawność rzeczowa 0-2-4 pkt - brak błędów rzeczowych oceniane jest na 4 pkt, nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – na 2 pkt, więcej błędów – 0 pkt
- D- Zamysł kompozycyjny 0-3-6 pkt oceniana jest funkcjonalność kompozycji; bez zaburzeń na 6 pkt, z zaburzeniami funkcjonalności na 3 pkt, a brak zamysłu kompozycyjnego na 0 pkt
- E- Spójność lokalna 0-1-2 pkt - pełną lub nieznacznie zaburzoną oceniamy na 2 pkt, 1 pkt, gdy pojawią się znaczne zaburzenia spójności i 0 pkt, gdy praca jest niespójna
- F- Styl tekstu 0-2-4 pkt - oceniana jest stosowność stylu; styl niestosowny np. kwiecistość języka lub wulgaryzmy oceniany jest na 0 pkt, z częściowo stosowny – na 2 pkt, a bez żadnych zaburzeń na 4 pkt
- G- Poprawność językowa 0-3-6 pkt brak błędów językowych lub nieliczne nierażące oceniane jest na 6 pkt, liczne nierażące błędy lub nieliczne rażące oceniane są na 3 pkt, natomiast, gdy występują błędy liczne rażące – 0 pkt
- H- Poprawność zapisu 0-2-4 pkt oceniana jest ortografia i interpunkcja, na pkt 4 oceniana jest praca w pełni poprawna, jeśli pojawiły się liczne błędy nierażące lub/i nieliczne rażące -2 pkt, 0 pkt – gdy w pracy występują liczne błędy rażące

Zasady przeliczania punktów za wypracowania na oceny:

48-50 pkt – celujący



43 – 47 pkt - bardzo dobry  
36 – 42 pkt – dobry  
28 – 35 pkt – dostateczny  
21 – 27 pkt – dopuszczający  
0 – 20 pkt – niedostateczny

:

Przy ocenianiu sprawdzianów i zadań klasowych punktowanych stosujemy następujący przelicznik procentowy:

Poniżej 30% - niedostateczny

30 -50% - dopuszczający

51 -70% - dostateczny

71 – 85% - dobry

86 – 100% - bardzo dobry

#### **Ocenianie semestralne i końcowo roczne**

1. Ustalając ocenę semestralną lub końcoworoczną nauczyciel uwzględnia
  - a) zdobytą wiedzę i umiejętności
  - b) zaangażowanie i aktywność
2. Ocenę semestralną i końcową powinny być ustalone zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania
3. Ocenę semestralną i końcową nie muszą być średnią ocen wpisanych do dziennika. Można stosować tzw. średnią ważoną.
4. Podstawą oceny klasyfikacyjnej są **oceny cząstkowe** wpisane do dziennika lekcyjnego
5. W przypadku nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych przekraczających 50% w semestrze uczeń jest nieklasyfikowany i może przystąpić do egzaminu klasyfikacyjnego.
6. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec roku może zdawać egzamin poprawkowy.

### Ocenianie odpowiedzi ustnej

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń potrafi:

#### **Wiadomości**

- przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej;
- określić ramy chronologiczne omawianych epok;
- objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich;
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych okresów gatunków literackich;
- wskazać cechy postaw i wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki;
- wskazać cechy prądów i umysłowych i artystycznych;
- posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami;
- streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych;

#### **Umiejętności**

- rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich omawianych epok;
- scharakteryzować bohaterów literackich;
- przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób;
- umiejętnie przywoływać cytaty z tekstów literackich do wypowiedzi własnych.

Na ocenę **dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę **dopuszczającą**, a ponadto:

#### **Wiadomości**

- wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć;
- wskazać podstawowe cechy gatunków;
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi;
- wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi;

#### **Umiejętności**

- opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów;
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach, odwołując się do omówionych utworów literackich;
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich omawianych epok;
- określić tematykę i problematykę omówionych utworów;

- prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu;
- podejmować próby włączenia się do dyskusji.

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

#### Umiejętności

- wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok;
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich;
- wskazać dominantę kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego;
- zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce;
- formułować wnioski, uogólnienia i argumenty, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikację psychologiczną i uwikłania w problemy moralne, społeczne;
- komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany;
- wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

#### Wiadomości

- wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach;
- wykazać się opanowaniem pamięciowym licznych fragmentów tekstów literackich oraz swobodnie posługiwać się cytatami;
- przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów;

#### Umiejętności

- wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich;
- rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie;
- formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich;
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych (i pisemnych) materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki;
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego:
  - posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką;
  - rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne);
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki (w tym tekstu lit.), ze wskazaniem funkcji środków specyficznych dla danej dziedziny sztuki;
- wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną;
- odwoływać się do opinii autoritetów (sądy historyków literatury, myśli filozofów...)

- dla obrony własnego stanowiska;
- dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki;
- dokonać syntezy twórczości literackiej( epoki, autora, prądu);
- dokonać pisemnej parafrazy i stylizacji literackiej tekstu.

Na ocenę **celującą** uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą , a ponadto:

- prezentując swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadcząc o dużej erudycji;
- formułować wnioski dojrzałe , wnikliwe;
- stawiać hipotezy badawcze;
- polemizować , by obronić własne stanowisko, szukając wciąż nowych argumentów.

**Prace domowe i klasowe : sposoby sprawdzania stopnia realizacji wymagań**

**Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:**

- zrozumieć temat rozprawki ;
- znaleźć argumenty uzasadniające tezę;
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- wprowadzić do pracy cytaty z utworów;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

**Na ocenę dostateczną uczeń powinien:**

- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

**Na ocenę dobrą uczeń powinien:**

- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy, cytować badaczy literatury;
- sporządzić bibliografię;
- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

**Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:**

- pamiętać o oryginalnym zamyśle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowną koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki., historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające, umiejętnie skonfrontować je z sędami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną;
- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

**Na ocenę celującą uczeń powinien:**

- w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza treści programowe;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;
- sporządzić dokładne przypisy.

### **Ocenianie testów i wiadomości**

Według punktacji podawanej przy każdym teście

### **Ocenianie notatek**

- systematyczność : wszystkie tematy, wraz ze stosownymi treściami są odnotowane,
- rzetelność : zawierają informacje podane na lekcjach lub w zalecanym fragmencie podręcznika czy opracowania,
- konkretność i jasność zapisu,
- ewentualne wprowadzanie własnych refleksji ( dygresji, pytań).

Ocena wynika ze stopnia realizacji powyższych kryteriów.

### **Ocena aktywności**

#### **Ocena celująca:**

- Uczeń wzbogaca treść lekcji o wartościową wiedzę pozaszkolną.

#### **Ocena bardzo dobra:**

- Uczeń potrafi wskazać kierunek interpretacyjny na lekcji poświęconej nowemu tematowi; potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne.

#### **Ocena dobra:**

- Uczeń bierze udział w dyskusji, prezentując przemyślane i uzasadnione stanowisko; wykazuje aktywność w poszukiwaniach rozwiązań interpretacyjnych.

#### **Ocena dostateczna:**

- Uczeń uczestniczy w procesie lekcyjnym, formułując wypowiedzi trafne, lecz niepełne.

#### **Ocena dopuszczająca:**

- Uczeń rzadko wykazuje aktywność podczas lekcji, a jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy (powtarzanie zdania podręcznika, nauczyciela, przedmówcy).

#### **Ocena niedostateczna:**

- Uczeń nie uczestniczy w tworzeniu treści lekcji; zagadnięty nie wie, o czym jest mowa; nie wykonuje poleceń nauczyciela

## (...) WYMAGANIA

### 1. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania : interpretacja utworu poetyckiego

Sposób sprawdzenia stopnia opanowania wymagań:

test dwustopniowy:

cz. I - ćwiczenia analityczne;

cz. II - praca interpretacyjna.

#### Cześć I

• na ocenę dopuszczającą

- nazwać typ liryki, biorąc za kryterium kreację „ja” lirycznego;
- znaleźć ślady obecności podmiotu lirycznego;
- nazwać i wyodrębnić formy monologu lirycznego;
- wypisać znaczące środki stylistyczne i je nazwać;
- przedstawić w formie kilku zdań sytuację liryczną;

• na ocenę dostateczną

- opisać budowę wiersza;
- na podstawie słów wiersza zidentyfikować podmiot liryczny;
- określić funkcję występujących w tekście form monologu lirycznego;
- określić funkcję znaczących środków stylistycznych;
- sformułować założenie interpretacyjne;
- zaprojektować konteksty interpretacyjne.

#### Cześć II

• na ocenę dobrą

- budować pracę interpretacyjną według własnej koncepcji;
- zadbać o spójność tworzonego tekstu;
- zadbać o poprawność stylistyczną pracy;
- zadbać o poprawność ortograficzną;
- umiejętnie wykorzystać obserwacje analityczne do budowania własnej hipotezy interpretacyjnej (sprawnie posługiwać się terminologią teoretycznoliteracką; podmiot

- liryczny, monolog liryczny, sytuacja liryczna);
- podejmować próby dotarcia do znaczeń metaforycznych;
- umiejętnie przywoływać fragmenty tekstu (cytaty) dla poparcia własnych sądów;
- zastosować uzasadnione konteksty interpretacyjne;

• **na ocenę bardzo dobrą**

- wykazać się umiejętnością budowania oryginalnej koncepcji pracy;
- zadbać o klarowność wywodu interpretacyjnego;
- swobodnie posługiwać się terminologią teoretycznoliteracką, szczególnie wyraźnie akcentując funkcjonalność zastosowanych form i środków, m. in. monologu lirycznego, kreacji podmiotu, środków stylistycznych itp.;
- umiejętnie łączyć obserwacje analityczne ze sferą znaczeń wiersza;
- formułować własne dojrzałe uwagi, wnioski i sugestie;
- szczególnie starannie dobierać wartościowe i uzasadnione konteksty interpretacyjne;
- umiejętnie budować uogólnienia interpretacyjne;
- posługiwać się bogatą leksyką i żywym stylem;
- zadbać o poprawność interpunkcyjną pracy;

\* **na ocenę celującą**

- wykazać się dużą sprawnością interpretacyjną;
- budować bardzo dojrzałe i oryginalne sądy wartościujące i uogólniające;
- starannie i celowo dobierać konteksty wykraczające poza program nauczania świadczące o dużej erudycji;
- stylowi własnej pracy nadać znamiona indywidualności.

## 2. Wymagania związane z kształceniem umiejętności pisania: rozprawka

Sposób sprawdzania stopnia realizacji wymagań: prace domowe i praca klasowa.

**Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:**

- zrozumieć temat rozprawki ;
- znaleźć argumenty uzasadniające tezę,
- zachować trójdzielność kompozycyjną;
- wprowadzić do pracy cytaty z utworów;
- napisać pracę językiem komunikatywnym, unikając błędów ortograficznych.

**Na ocenę dostateczną uczeń powinien:**

- zaprezentować własną koncepcję rozwinięcia tematu;
- podjąć próbę skomponowania pracy w sposób zamierzony i nieschematyczny;
- zadbać o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;

**Na ocenę dobrą uczeń powinien:**

- w funkcji argumentacyjnej właściwie wykorzystać materiał literacki i historycznoliteracki;
- umiejętnie łączyć poszczególne części pracy tak, by jej tekst był spójny;
- stosować urozmaiconą leksykę (bogate słownictwo) i składnię (różne typy zdań);
- sięgać do różnych źródeł wiedzy, cytować badaczy literatury;
- sporządzić bibliografię;
- zadbać o poprawność i jednorodność stylu;

**Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:**

- pamiętać o oryginalnym pomysle kompozycyjnym;
- zadbać o szczególnie klarowna koncepcję rozwinięcia zasugerowanych przez temat problemów;
- w budowaniu argumentacji wykorzystać materiał literacki, historycznoliteracki czy kulturowy;
- umieścić w rozprawce własne przemyślane sądy wartościujące i uogólniające;
- umiejętnie skonfrontować je z sądami badaczy literatury;
- zadbać o poprawność frazeologiczną i fleksyjną;
- posłużyć się żywym stylem i bogatą leksyką;

**Na ocenę celującą uczeń powinien:**

- w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza treści programowe;
- wykazać się oryginalnością ujęcia tematu;
- umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem;
- sporządzić dokładne przypisy.

**3. Skala ocen**

Ustala się 6-stopniowa skalę ocen z następującymi skrótami:

- celujący – cel - 6
- bardzo dobry - bdb - 5
- dobry - db - 4
- dostateczny - dst - 3
- dopuszczający - dop - 2
- niedostateczny - nast. - 1

W ocenianiu bieżącym stosuje się oceny pełne i oceny z plusem i minusem.

Przy ocenianiu sprawdzianów i zadań klasowych punktowanych stosujemy następujący przelicznik procentowy:

- poniżej 30% niedostateczny
- 30% - 50% dopuszczający
- 51% - 70% dostateczny
- 71% - 85% dobry
- 86% - 100% bardzo dobry



## **Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w klasach I, II, III zasadniczej szkoły zawodowej.**

### **I Cele edukacyjne przedmiotu**

- kształcenie umiejętności odczytywania tekstów na poziomie dosłownym, alegorycznym, metaforycznym, parabolicznym
- kształcenie umiejętności posługiwania się terminami historyczno-literackimi, językoznawczymi
- kształcenie umiejętności budowania wypowiedzi językowych, zarówno ustnych jak i pisemnych, o różnych funkcjach
- pogłębianie znajomości utworów literackich wskazanych w programie oraz z zakresu lektury uzupełniającej
- doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji

### **II Obszary oceniania**

- wiadomości
- umiejętności
- postawa-aktywność, systematyczność
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości

### **III Formy pracy podlegające ocenie**

- prace pisemne- kartkówki, testy, wypowiedzi na określony temat
- odpowiedzi ustne
- zadania domowe
- prace dodatkowe

### **IV Kryteria na określoną ocenę**

Niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- *nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności określonych programem nauczania, koniecznych do dalszego kształcenia*
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu; nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- opuszcza zajęcia z danego przedmiotu.

Dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- *ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia*
- przyporządkowuje autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej.

- streszcza główne wątki utworów literackich,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- wypowiada się w sposób komunikatywny,
- wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym,
- w wypowiedziach pisemnych zachowuje poprawność językową i ortograficzną

Dostateczny otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- *opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia*
- streszcza i opowiada odtwórczo poznane teksty oraz konstruuje plan,
- opisuje motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów,
- określa tematykę i problematykę omówionych utworów,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- kojarzy twórców utworów z właściwą epoką literacką,
- formułuje podstawowe formy użytkowe wypowiedzi,
- prace pisemne są poprawne pod względem językowym, ortograficznym i stylistycznym.

Dobry otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- *opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania*
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- porównuje postawy bohaterów odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia,
- ocenia bohaterów literackich,
- komponuje dłuższe, zwarte, uporządkowane, poprawne stylistycznie, językowo i ortograficznie wypowiedzi.

Bardzo Dobry otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- *opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania*
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- sprawnie wymienia głównych twórców kultury i ich dzieła,
- wskazuje na związki danego utworu z życiem narodu,

- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury,
- dba o poprawność językową, stylistyczną, interpunkcyjną i ortograficzną wypowiedzi,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji, płynnością wypowiedzi.

Celujący otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- *posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu*
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego
- wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sady badaczy literatury

W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę:

- |                  |                                    |
|------------------|------------------------------------|
| • Celujący       | 95-100% maksymalnej liczby punktów |
| • Bardzo Dobry   | 90-100% maksymalnej liczby punktów |
| • Dobry          | 70- 89% maksymalnej liczby punktów |
| • Dostateczny    | 50-69% maksymalnej liczby punktów  |
| • Dopuszczający  | 30-49% maksymalnej liczby punktów  |
| • Niedostateczny | 0- 29% maksymalnej liczby punktów  |

#### V Kontrakt

- sprawdziany oraz prace klasowe zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i są obowiązkowe dla każdego ucznia;
- uczeń nieobecny na sprawdzianie lub pracy klasowej z przyczyn usprawiedliwionych powinien go napisać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły; termin ustala nauczyciel z uczniem, a w przypadku jego niedotrzymania uczeń powinien napisać zaległą pracę na wezwanie nauczyciela;
- uczeń może jeden raz poprawiać ocenę z pracy obowiązkowej; poprawa powinna się odbyć w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania sprawdzonej pracy;
- kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich tematów i nie muszą być zapowiadane; ocen z kartkówek nie poprawia się;
- za aktywność na lekcjach uczeń otrzymuje plusy lub minusy, których ilość decyduje o ocenie cząstkowej wstawianej do dziennika pod koniec każdego semestru;
- brak notatek podawanych przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego może być podstawą do wstawienia cząstkowej oceny niedostatecznej;
- w ciągu każdego semestru uczeń może jeden raz zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nieopanowane wiadomości, brak zadania domowego) bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej, za wyjątkiem lekcji, na które zapowiedziane są obowiązkowe prace pisemne;

- prace dodatkowe, udział w konkursach i olimpiadach może mieć tylko korzystny wpływ na ocenę końcową ucznia;
- śródroczna ocena niedostateczna powinna być poprawiona przez ucznia najpóźniej do końca marca, w formie uzgodnionej z nauczycielem;  
końcoworoczna ocena niedostateczna może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z**  
**FOTOGRAFII DZIENNIKARSKIEJ**  
**W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM**

Program nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych *Fotografia dziennikarska* dla klasy humanistyczno – dziennikarskiej w Powiatowym Centrum Edukacji i Kompetencji Zawodowych w Szczucinie. Autor: mgr Monika Dąbroś.

**1. Cele ogólne oceniania:**

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych;
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy;
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu;
- informowanie rodziców ( opiekunów prawnych ) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka;
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania; prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

**2. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**

**2.1 Zasady obowiązujące w ocenianiu:**

- a) Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- b) Prace klasowe, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- c) Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone są powtórzeniem ( w przypadku więcej niż jednej godziny tygodniowo), podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
- d) Krótkie sprawdziany ( kartkówki ) nie muszą być zapowiadane i nie mogą być poprawiane.
- e) Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu 2 tygodni.
- f) Po dłuższej nieobecności w szkole ( powyżej 1 tygodnia ) uczeń ma prawo nie być oceniany przez 3 dni.
- g) Uczeń ma prawo 1 raz w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Przez nieprzygotowanie rozumie się: brak zeszytu, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.

h) Po wykorzystaniu limitu określonego w punkcie (g) uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.

i) Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec I okresu musi zaliczyć ten semestr w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

### **2.2 Elementy wchodzące w zakres oceny:**

Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

a) wiadomości – uczeń wie i rozumie;

b) umiejętności – uczeń potrafi.

### **2.3 Narzędzia kontroli:**

- pisemne prace kontrolne lub testy – przeprowadzone po zakończeniu każdego działu lub kilku działów, zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni;

- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne. Nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią;

- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji;

- zaangażowanie ucznia, wiedza merytoryczna, skuteczność komunikacji oraz umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi, ćwiczenia praktyczne, korzystanie z różnych tekstów kultury, udział w konkursach;

- prace domowe – wiedza merytoryczna;

- prace długoterminowe – projekt fotograficzny, wystawa fotograficzna, portfolio, referat, prezentacja;

- formy pracy twórczej na lekcji – prace indywidualne i grupowe, prezentacje nowych rozwiązań problemów stawianych przez nauczyciela lub innych uczniów – oceniane każdorazowo przez nauczyciela;

- formy pracy twórczej wykonywane w domu, sprawdzane i oceniane przez nauczyciela;

- udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;

- postawy ucznia w procesie edukacyjnym.

### **2.4 Oceny bieżące ustala się wg następującej skali:**

- celujący 6

- bardzo dobry 5 (5+,5-)

- dobry 4 (4+,4-)

- dostateczny 3 (3+,3-)

- dopuszczający 2 (2+,2-)

- niedostateczny 1

## **2.5 Sumę punktów uzyskanych podczas pisania prac kontrolnych, pisemnych przelicza się na oceny wg następującej skali:**

- celujący 100%
- bardzo dobry 95%
- dobry 75%
- dostateczny 50%
- dopuszczający 30%

## **2.6 Sposoby informowania uczniów:**

- na pierwszej godzinie lekcyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO;
- wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom;
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), oparte o opracowane kryteria;
- sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego.

## **2.7 Sposoby informowania rodziców (prawnych opiekunów):**

- o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach lub w czasie indywidualnych spotkań;
- rodzice mają wgląd do dziennika elektronicznego, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka;
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą PSO.

## **2.8 Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:**

- ocenianie semestralne i roczne powinno być dokonane na podstawie przynajmniej 3 ocen cząstkowych zgodnie z PSO;
- ocena semestralna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych;
- uczniowie uczestniczący i odnoszący sukcesy w konkursach i olimpiadach mają ocenę wyższą.

## **2.9 Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenie osiągnięć uczniów:**

- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela bezpośrednio przed wystawieniem oceny okresowej lub rocznej;
- w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony ze sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej;
- uczniowie mogą uzupełniać braki z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem;
- uczniowie mogą być nieprzygotowani raz w okresie;
- obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

## **2.10 Wymagania ogólne na poszczególne oceny:**

### **Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**

- spełnia wszystkie wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu;
- samodzielnie realizuje zadania;

- wykonuje prace w pełni odpowiadające założonym celom i mające szczególne walory artystyczne;
- przejawia szczególną inwencję twórczą;
- ujawnia wyjątkowe zdolności artystyczne;
- jest bardzo aktywny twórczo również poza szkołą;
- podejmuje dodatkowe zadania;
- uczestniczy w konkursach przedmiotowych.

**Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- spełnia wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 91%;
- zawsze podejmuje zadanie;
- przygotowuje prace w pełni odpowiadające założonym celom;
- powierzone zadania wykonuje samodzielnie;
- wykonuje prace mające walory artystyczne.

**Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- spełnia wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 75%;
- podejmuje zawsze zadania;
- stosuje się do wszystkich uwag nauczyciela i potrafi z nich korzystać w sposób kreatywny;
- powierzone zadania wykonuje prawie samodzielnie;
- realizuje zadania na dobrym poziomie;
- prawidłowo rozwiązuje postawiony problem;
- wykonuje prace na poziomie pozwalającym na pierwsze, indywidualne prezentacje w klasie.

**Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- spełnia wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 51%;
- podejmuje prawie wszystkie zadania;
- w swoich pracach realizuje niektóre z założonych celów;
- w zasadzie stosuje się do uwag nauczyciela;
- przejawia widoczne szanse na rozwój;
- wkłada wysiłek w pracę, czyni zauważalne postępy.

**Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**

- spełnia wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 40%;
- podejmuje niektóre zadania, ale w sposób niewystarczający;
- swoją pracą nie odpowiada w pełni postawionym problemom;
- stosuje się tylko do nielicznych uwag nauczyciela;
- w niewielkim stopniu rozwija umiejętności związane z fotografią dziennikarską.

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- nie spełnia wymagań edukacyjnych sformułowanych dla swojego poziomu;
- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem.

**3. Obniżenie wymagań edukacyjnych:**

W przypadku stwierdzonej dysleksji rozwojowej uczniowie na zajęciach z fotografii dziennikarskiej mogą:

a) mieć wydłużony czas na sprawdzianach.

b) nie muszą głośno czytać np. poleceń do zadań w klasie aby nie stwarzać sytuacji stresujących ucznia.



c) wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej są ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne, np. jeśli nauczyciel nie może odczytać pracy ucznia (pismo mało czytelne), może poprosić go, aby uczynił to sam lub odpytać ustnie z tego zakresu materiału.

d) uczeń może pisać prace domowe (np. referat) na komputerze lub drukowanymi literami (dysgrafia).

e) uczeń ma prawo do dłuższego oczekiwania na odpowiedź po zadany pytanie.

f) uczeń ma prawo do uzyskania prostych wskazówek (1-2 kroki), oraz może prosić by nauczyciel powtórzył pytanie w celu sprawdzenia czy właściwie je zrozumiał.

g) uczeń z dysortografią jest oceniany przede wszystkim na podstawie odpowiedzi ustnych, a jego prace pisemne ze względu na treść, kompozycję i styl.

W stosunku do uczniów z dysfunkcjami należy:

- stosować wiele pochwał jako czynnik motywacyjny;
- nie porównywać wyników pracy ucznia z wynikami innych.

